

7/1322 -4-

222

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼rl¼Đ¼

SAYI
KONU

: SPM/ 83-91
: Yazılı soru önergesi

21 Şubat 2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi: 03.02.2000 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1322-3919/9431 sayılı yazıları.

İstanbul Milletvekili Sayın Esat Ö'¼n ilgide kayıtlı yazılarında bahsekonu soru önergesinin yanıtları ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arzederim.

İsmail CEM
Bakan

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ESAT ÖZ TARAFINDAN
DIŞİŞLERİ BAKANI SAYIN İSMAİL CEM'E YÖNELTİLEN YAZILI SORU
ÖNERGESİNİN CEVABI**

1. Bilindiği gibi, Hükümetimizi oluşturan üç Partinin Genel Başkanları 12 Ocak 2000 tarihinde yaptıkları toplantıda, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) terörist başı Abdullah Öcalan hakkındaki kesinleşmiş idam cezasının infazının bir süre ertelenmesine ilişkin ihtiyati tedbir kararını değerlendirmişlerdir. Toplantı sonunda yapılan açıklamada, Anayasamız ile uluslararası yükümlülüklerimizden kaynaklanan süreç tamamlandığında, dosyanın gereği için Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gönderileceği belirtilmiştir.

Türkiye'nin çıkarlarını, kamuoyumuzu ve kendi içimizdeki bütün duyguları dikkate alan bu karar, yurt dışında da olumlu yankı yapmıştır. Hukuka saygı ilkesi çerçevesinde alınan bu karar, AB Helsinki Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi sonucunda Türkiye'nin AB'ne adaylığının tescil ve ilan edilmesi ile girilen yeni dönemde, AB üyeliği doğrultusunda önümüzdeki dönemde gerçekleştirilecek çalışmalar da dikkate alındığında özel bir anlam taşımaktadır. Öte yandan, anımsanacağı üzere makamlarımız tarafından verilmiş ve kesinleşmiş idam cezaları 1984 yılından beri infaz edilmemektedir. Ayrıca, 15 yılı aşkın süredir fiiliyatta uygulanmayan, ancak halen mevzuatımızda bulunan sözkonusu cezanın kaldırılması yönünde TBMM'nde çeşitli görüşler de bulunmaktadır.

Bununla beraber, Öcalan hakkında bağımsız Türk yargısı tarafından verilmiş ve kesinleşmiş idam cezası kararının infaz edilmemesi hususunda Hükümetimizce hiçbir kişi, ülke, kurum veya kuruluşa herhangi bir taahütte bulunulmamıştır. Diğer taraftan, AİHM'nin Türk yargısınca verilen kararları değiştirmesinin hiçbir şekilde sözkonusu olmadığı, 12 Ocak 2000 tarihli toplantıyı takiben bizzat Sayın Başbakanımız tarafından yapılan açıklamada da vurgulanmıştır. (Sözkonusu açıklamanın metni ihtiyaten ilişikte sunulmaktadır.)

Esasen, Koalisyonu oluşturan Partilerin Genel Başkanları tarafından yapılan açıklamanın ve Türk yargısınca verilmiş kararların ötesinde herhangi bir teminat veya söz vermek sözkonusu da olamaz. Bu husus, yabancı muhataplarımıza açıklıkla ifade olunmakta, bunu gözardı edecek tarzda yapılan veya yapılmak istenilen açıklamalar da gerektiği şekilde yanıtlanmaktadır.

2. AB Komisyonu Genişlemeden Sorumlu Komiseri Günter Verheugen ile AGİT Zirvesi vesilesiyle bulunduğu İstanbul'da 19 Kasım 1999 günü ikili bir görüşme gerçekleştirdim. Ayrıca Zirve toplantısının hemen ardından AB'li meslekdaşlarım için aynı gün verdiğim çalışma yemeğinde de biraraya geldim.

Sözkonusu görüşmede, Helsinki Zirvesi öncesinde Türkiye-AB ilişkileri ele alınmış, bu çerçevede Komiser Verheugen ilerisi ile ilgili olarak iyimser beklentiler içinde olduğunu söylemiş, AB'nin bu defa daha değişik bir yaklaşım sergilediğini, konuya daha ciddi bakıldığını, Komisyon'un, Türkiye hakkında yayınladığı 13 Ekim tarihli İlerleme Raporunun arkasında olduğunu, Türkiye'ye bir lütuf değil, ama AB ve Türkiye için her iki tarafın da yararına bir başlangıç yapılması gerektiği görüşünün AB'de hakim bulunduğunu ifade etmiştir.

Çok verimli ve yapıcı bir ortamda gerçekleşen görüşmede ayrıca, Hükümetimizin insan hakları konusunda attığı önemli adımlar ve gerçekleştirilen mevzuat değişiklikleri ile ilgili olarak muhabıma genel bilgi verdim.

Bugüne kadar yabancı muhataplarımız ile gerçekleştirdiğimiz görüşmelerin hiçbirinde, Türkiye'nin izlediği kararlı ve onurlu iç ve dış politikasına müdahale niteliği taşıyabilecek bir üslup ile karşılaşılmamıştır. Esasen, bölgesinde büyük bir güç olan ve dış ilişkilerini eşitlik, karşılıklılık ve hukuka saygı prensipleri doğrultusunda yürüten ülkemizin başka türlü bir muameleyi kabul etmesi sözkonusu olamaz.

225

AIHM'NİN HÜKÜMLÜ ÖCALAN HAKKINDA ALDIĞI İHTİYATİ TEDBİR KARARI
KONUSUNDA 12 OCAK'TA LİDERLER TOPLANTISINDA ALINAN KARAR İLE
İLGİLİ OLARAK SAYIN BAŞBAKANIMIZ TARAFINDAN YAPILAN
AÇIKLAMANIN METNİ

"Koalisyonu oluşturan DSP, MHP ve ANAP'ın Genel Başkanları, bugün Başbakanlık'ta yaptıkları toplantıda, AIHM'nin teröristbaşı Abdullah Öcalan hakkındaki kesinleşmiş idam cezasının infazının bir süre ertelenmesine ilişkin ihtiyati tedbir kararını ayrıtları ile değerlendirmişlerdir.

Bilindiği gibi Türkiye'nin de yargı yetkisini kabul etmiş olduğu AIHM'nin Türk yargısınca verilmiş kararları değiştirmesi hiçbir şekilde sözkonusu değildir. Anayasamız'dan ve uluslararası taahhütlerimizden kaynaklanan süreç tamamlandığında, dosya gereği için ivedilikle TBMM'ye gönderilecektir. Genel Başkanlar, hukuka saygı içinde aldıkları bu kararın, terör örgütü ve yandaşı çevrelerce milleti ve devleti ile Türkiye'nin yüksek menfaatleri aleyhine kullanılmak istendiğinin değerlendirilmesi halinde, erteleme süreci kesilerek infaz sürecine derhal geçilmesi hususunda görüş birliğine varmışlardır."